

A Kúria végzése

Az ügy száma: Kpk.IV.39.015/2025/3.

A tanács tagjai: Dr. Kalas Tibor a tanács elnöke, Dr. Sugár Tamás előadó bíró, Dr. Hajdu Edit bíró, Dr. Sperka Kálmán bíró, Dr. Tánczos Rita bíró

A felperes: felperes (cím1.)

A felperes képviselője: Dr. Esze Tamás ügyvéd (cím2)

Az alperes: Magyar Államkincstár (cím3)

Az alperes képviselője: dr. Soós Tamás kamarai jogtanácsos

Az eljárás tárgya: bíróság kijelölése

Rendelkező rész

A Kúria eljáró bíróságul a Fővárosi Törvényszéket jelöli ki és utasítja az eljárás lefolytatására.

A végzés ellen nincs helye jogorvoslatnak.

Indokolás

A kijelölési eljárás alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2015. május 7-én az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtandó, a vidéki gazdaság és a lakosság számára nyújtott alapszolgáltatások fejlesztéséről 2015-től igénybe vehető támogatások részletes feltételeiről szóló 21/2015. (IV. 17.) MvM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) alapján egy darab egyéb típusú személygépkocsi beszerzésére támogatási kérelmet nyújtott be az alperes jogelődjénél, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalnál (a továbbiakban: alperes).

[2] Az alperes a 2015. június 29-én hozott 1713548560 azonosító számú határozatával a támogatási kérelemnek helyt adott oly módon, hogy a kötelezettségvállalás teljes összege 6.327.050,- forint, a nettó kiadásra jutó támogatási összeg 5.000.000,- forint.

[3] A felperes a támogatási határozathoz kapcsolódóan 2015. október 27-én az alpereshez kifizetési kérelmet nyújtott be. Az alperes a megismételt eljárás eredményeként 2019. január 22-én kelt 1961881112 azonosító számú határozatával a kifizetés iránti kérelmet elutasította.

[4] Az alperes a 2019. január 22-én hozott 1963018866 azonosító számú határozatával megállapította, hogy a felperes az intézkedésben jogosulatlanul vett részt, egyúttal a támogatási kérelemnek helyt adó 1713548560 azonosító számú határozatát visszavonta és a felperes támogatási kérelmét elutasította, továbbá megállapította, hogy a felperes támogatási jogosultsága a határozat véglegessé válásának napjával megszűnik.

[5] A felperes fellebbezése folytán eljáró egyéb érdekelt a 2019. május 28-án kelt 2146193509 azonosító számú határozatával a 1963018866 számú alperesi határozatot megsemmisítette.

[6] A felperes a 2019. november 18-án és 2020. május 20-án kelt irataiban felhívta az alperest a megállapított támogatás összegének kifizetésére, amelynek az alperes nem tett eleget.

[7] A felperes 2024. február 13-án keresetet terjesztett elő a Pesti Központi Kerületi Bíróságnál az alperessel szemben 6.327.050,- forint támogatási összeg, és annak kamatai megfizetése iránt a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:589. §-ára alapítottn.

[8] A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 17.P.85.444/2024/6. számú végzésében megállapította hatásköre hiányát, az eljárást megszüntette és elrendelte az ügy iratainak áttételét a Fővárosi Törvényszékhez, mint közigazgatási ügyekben eljáró bírósághoz.

[9] Az indokolásban megállapította, hogy az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 48. § (1) bekezdése és 48/A. § (1) bekezdése a polgári jogi és a közigazgatási jogi jogviszonyokat elhatárolja oly módon, hogy ha a támogatás közigazgatási hatósági határozattal vagy hatósági szerződéssel nyújtható, akkor közigazgatási jogviszony, ha támogatói okirattal vagy támogatási szerződéssel jön létre, akkor polgári jogviszony keletkezik. Ennek megfelelően a 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm.

rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 3. § (1) bekezdés 54. pontja a támogatási szerződéssel létrejött jogviszonyt kifejezetten polgári jogviszonyként nevesíti. Egységes ebben a körben a Kúria joggyakorlata is.

[10] Jelen esetben a támogatás megállapítására nem támogatói okirattal vagy támogatási szerződéssel, hanem közigazgatási határozattal került sor, így közigazgatási jogviszony jött létre, amelynek elbírálására a polgári bíróság nem rendelkezik hatáskörrel.

[11] A Fővárosi Törvényszék a 108.K.702.129/2024/14. számú végzésében megállapította hatáskörének hiányát és az eljáró bíróság kijelölése végett az iratokat felterjesztette a Kúriához.

[12] Az indokolásban kifejtette, hogy a perbeli tényállás szerint a közigazgatási bíróság előtt mulasztási per vagy megtámadási per indítható. Utóbbiban két hatósági döntés – a kifizetési kérelmet elutasító határozat, a megsemmisítő határozat – felülvizsgálata kezdeményezhető.

[13] A mulasztási per alapját képező kifizetési kérelem tekintetében megállapítható, hogy a Rendelet 15. § (1) bekezdése szerint a kifizetési kérelem benyújtására nyitva álló időszakon belül egy kifizetési kérelem nyújtható be, amelynek előterjesztési határideje 2015. november 6-án lejárt. Jóllehet a felperes az előírt jogszabályi határidőn belül terjesztette elő kifizetési kérelmét, azt azonban az alperes a 2019. január 22-én hozott 1961881112 azonosító számú jogerős határozatával elutasította. A felperes ezt a határozatot nem támadta, ezáltal a felek közötti támogatás kifizetésére irányuló közigazgatási jogviszony lezárult. Mulasztási per indítására annak jogvesztő határidejére tekintettel sincs módja a felperesnek.

[14] A megtámadási per alapját képező hatósági döntések vonatkozásában a kifizetési kérelmet elutasító határozattal szemben a felperes a jogszabályban előírt közigazgatási jogorvoslatot nem merítette ki, ezáltal ez a határozat közigazgatási perben nem felülvizsgálható. A 2019. május 28-án hozott megsemmisítő döntés a felperes számára kedvező, ezt sem a felperes, sem az alperes nem támadta meg, ezért az közigazgatási jogvita tárgyát nem képezi.

[15] A rendelkezésre álló iratokból megállapítható, hogy a felperes több alkalommal is kérte az alperest a döntés végrehajtására, kifejezett kifizetési kérelmet azonban nem terjesztett elő. Ilyen kérelmet nem is nyújthatott volna be a jogvesztő határidőkre figyelemmel, így nincs olyan kérelem, amelynek elbírálását mellőzte volna az alperes, azaz amely mulasztási per tárgya lehetne.

[16] A felek közötti jogvita alapját képező közigazgatási jogviszony a kifizetési kérelmet elutasító határozat meghozatalával lezárult, a felperes a megsemmisítő határozatot, illetve a kifizetési kérelmet elutasító határozatot keresetében nem támadta, kifizetési kérelem el nem bírálása okán mulasztási pert egyértelmű és határozott nyilatkozata szerint nem kívánt indítani.

[17] A felperes keresetéből, perbeli nyilatkozatából és a rendelkezésre álló iratokból megállapítható, hogy a támogatási összeg megfizetésére vonatkozó kötelezettségvállalást, mint pénztartozást kívánja bírósági úton érvényesíteni, amely követelés – keresettel támadott közigazgatási tevékenység hiányában – közigazgatási perben nem bírálható el.

A Kúria döntése és jogi indokai

[18] A Kúria a polgári bíróság és a közigazgatási ügyben eljáró bíróság között felmerülő hatásköri összeütközést a Fővárosi Törvényszék mint közigazgatási ügyben eljáró bíróság kijelölésével oldotta fel.

[19] A Kúria elsőként azt vizsgálta, hogy a felperes keresete vonatkozásában a polgári bíróságnak vagy a közigazgatási bíróságnak van hatásköre eljárni.

[20] A felperes a bírósági eljárást megindító keresetlevelében a Ptk. 6:589. §-ára hivatkozva kérte kötelezni az alperest 6.327.050,- forint támogatási összeg és kamatai megfizetésére. A Ptk. 6:589. §-a a közérdekű célú kötelezettségvállalásra vonatkozóan tartalmaz rendelkezést.

[21] A felperes a keresetlevél áttételét követően, a Fővárosi Törvényszék előtti eljárásban a törvényszék felhívására előterjesztett keresetében a támogatási határozatra alapítottnan kérte kötelezni az alperest 6.327.050,- forint támogatási összeg megfizetésére. Érvényesíteni kívánt jogként elsődlegesen a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 4. §-át jelölte meg azzal, hogy az ott írt szabályozás szerint a közigazgatási szerv nem állapíthatja meg saját határozatával szemben annak jogszerűtlenségét, így a cselekmény elmulasztása jogszerűtlen. Ugyanakkor továbbra is fenntartotta a Ptk. 6:589. §-ára történő hivatkozását, mert véleménye szerint keresete ezen jogszabályhely figyelembevételével is alapos.

[22] Az alperes védiratában elsődlegesen a keresetlevél visszautasítását indítványozta a Kp. 48. § (1) bekezdés i) pontja alapján, másodlagosan a kereset elutasítását kérte, mert álláspontja szerint elévült követelés bírósági úton történő érvényesítésére nincs lehetőség.

[23] A Kp. 1. § (1) bekezdése értelmében e törvényt kell alkalmazni a közigazgatási jogviták elbírálása iránti közigazgatási perben és az egyéb közigazgatási bírósági eljárásban. A 4. § (1) bekezdése rögzíti, a közigazgatási jogvita tárgya a közigazgatási szerv közigazgatási jog által szabályozott, az azzal érintett jogalany jogi helyzetének megváltoztatására irányuló vagy azt eredményező (3) bekezdés szerinti cselekményének, vagy a cselekmény elmulasztásának (a továbbiakban együtt: közigazgatási tevékenység) jogszerűsége.

[24] Az egységes bírói gyakorlat alapján a közigazgatási tevékenységnek három (konjunktív) fogalmi eleme azonosítható. Az első az, hogy a tevékenységet közigazgatási szerv végzi, a második fogalmi elem a tevékenység közigazgatási jog általi szabályozottsága,

a harmadik elem, hogy a közigazgatási tevékenység joghatást vált ki, azaz az azzal érintett jogalany jogi helyzetének megváltoztatására irányul, vagy azt eredményezi (Kkk.IV.39.259/2022/3., Kpk.IV.39.002/2025/3.).

[25] Az alperes – és jogelődje – a Kp. 4. § (7) bekezdés 1. pont a) alpontja szerinti közigazgatási szervnek minősül, ezért az első fogalmi elem megvalósul.

[26] A perbeli ügy tárgyát képező támogatási jogviszonyra irányadó általános szabályokat, - így a közigazgatási hatóság jogalanyiságának tartalmát – az Áht. VI. fejezete tartalmazza. Ezen belül az Áht. 48. § (1) bekezdésének a) és b) pontja rögzíti, hogy az államháztartás alrendszerei terhére támogatás közigazgatási hatósági határozattal, hatósági szerződéssel, támogatói okirattal vagy támogatási szerződéssel jogszabály vagy eredeti döntés alapján, pályázati úton vagy pályázati rendszeren kívül nyújtható. A 48. § (4) bekezdése kimondja, hogy az (1) bekezdés b) pontja szerinti támogatói okirattal vagy támogatási szerződéssel létrejövő támogatási jogviszony létesítésére irányuló eljárással és a támogató döntéseivel kapcsolatos jogviták eldöntése polgári peres eljárásban kezdeményezhető.

[27] Az Áht. 48/A. § (1) bekezdése értelmében a 48. § (1) bekezdés a) pontja szerinti közigazgatási jogviszonyban és a 48. § (1) bekezdés b) pontja szerinti polgári jogi jogviszonyban (a továbbiakban együtt: támogatási jogviszony) a kötelezettségvállalási jogkört gyakorló személy a támogatás nyújtására, a kedvezményezett pedig a számára megállapított kötelezettség teljesítésére köteles.

[28] Helytállóan rögzítette végzésében a Pesti Központi Kerületi Bíróság – kúriai döntésekkel alátámasztottan –, hogy egyfelől az Áht. 48. § (1) bekezdése és 48/A. § (1) bekezdése a polgári jogi és a közigazgatási jogi jogviszonyokat elhatárolja és ha a támogatás közigazgatási határozattal vagy hatósági szerződéssel nyújtható akkor közigazgatási jogi jogviszony, támogatói okirattal vagy támogatási szerződéssel létrejött támogatási jogviszony esetén pedig polgári jogi jogviszony jön létre. Utóbbit támasztja alá a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés 54. pontja is.

[29] Nem vitás, hogy a perbeli támogatási jogviszony közigazgatási hatósági határozaton alapul, a támogatást az alperes hatósági határozattal állapította meg. Ezért az Áht. 48. § (1) bekezdés a) pontjára és 48/A. § (1) bekezdésére alapítottan a felperes és az alperes között közigazgatási hatósági jogviszony jött létre, amely jogviszony ezen jellegét megtartotta, egyben megtartja.

Az alperesi tevékenység közigazgatási jog által szabályozott és az joghatást vált ki, erre figyelemmel a közigazgatási tevékenység második és harmadik fogalmi eleme is megvalósul. A fentieket nem befolyásolja az a tény, hogy a felperes keresetét a Ptk. 6:589. §-ára is alapította, mert egyrészt emellett megjelölte a Kp. 4. §-át is, másrészt a jogviszony közigazgatási jogi jellegét nem érinti a követelés polgári jogi szabályra utaló alapítása.

[30] A Kúria hangsúlyozza, hogy a hatásköri vita eldöntésénél nem releváns az, hogy a felperes keresete érdemben elbírálható-e és ehhez képest milyen tartalmú határozatot kell hoznia a közigazgatási bíróságnak.

[31] A felek perbe vitt jogviszonyából eredő jogvita nem polgári jogvita, arra a polgári bíróságnak nincs hatásköre.

[32] A Kp. 5. § (1) bekezdése és 7. § (1) bekezdés a) pontja alapján az ügy elbírálása a Fővárosi Törvényszék hatáskörébe tartozik.

[33] A Kúria a Kp. 15. § (4) bekezdésében írt hatáskörében eljárva eljáró bíróságnak a Fővárosi Törvényszéket jelölte ki és utasította az eljárás lefolytatására.

Záró rész

[34] A kijelölés tárgyába a Kp. 15. § (5) bekezdésére figyelemmel a Kúria a felek meghallgatása nélkül határozott.

[35] Miután a hatásköri összeütközés közigazgatási ügyekben eljáró bíróság és polgári bíróság között merült fel, így a kijelölés tárgyában a Kúria a Kp. 15. § (4) bekezdésének megfelelően öttagú tanácsban járt el.

[36] A végzés elleni jogorvoslatot a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2025. március 4.

Dr. Kalas Tibor s.k.
s.k.

a tanács elnöke

Dr. Sugár Tamás s.k.

előadó bíró

Dr. Hajdu Edit

bíró

Dr. Sperka Kálmán s.k.
s.k.

bíró

bíró

Dr. Tánczos Rita

A kiadmány hitelül:

tisztviselő